

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
_____ "_____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050118-Təhsildə sosial-psixoloji xidmət

Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: *Pedaqoji psixologiya*

Fənn proqramı: Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 06.022014-cü il tarixli, 121№-li əmri ilə təsdiq edilmişdir.

Kodu:İPF-B10

Tədris ili: III (2025-2026) Semestr: VI

Tədris yükü:Ümumi-150 saat; Auditoriya saati -45 (30 saat mühazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

II Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi:b/m Cəfərova Nəhidə İbrahim qızı

E-mail ünvanı:nahide.ceferova@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Ə.Məmmədov küçəsi k. 19, 2 sayılı tədris korpusu

III Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. Əliyev B., Əliyeva K., Cabbarov R. Pedaqoji psixologiya. Bakı-2011
2. Əlizadə Ə.Ə, Əlizadə H.Ə. Pedaqoji psixologiya Bakı, 2010
3. Həmzəyev M. Yaş və pedaqoji psixologiyanın əsasları. Bakı, 2002
- 4.Həmzəyev M. Pedaqoji psixologiya. Bakı,1991
- 5.Psixologiya. Prof.S.İ.Seyidov və prof. M.Ə.Həmzəyevin elmi redaktorluğu ilə. Bakı,2007
- 6.Əlizadə Ə. Yeni pedaqoji təfəkkür. Bakı, 2001
- 7.Əlizadə Ə.Ə. İdrak prosesləri və hisslər. Psixopedaqoji məsələlər. Bakı, 2006

Əlavə:

- 8.Əliyev R.İ. Tərbiyə psixologiyası. Bakı, 2006
- 9.Əlizadə Ə.Ə İstedadlı uşaqlar. Psixopedaqoji məsələlər. Esselər, etüdlər. Bakı, 2005
- 10.Əlizadə Ə. Müasir Azərbaycan məktəbinin psixoloji problemləri. Bakı, 2004
- 11.Zeynalabdinova Ə.X. Məktəbdə psixoloji xidmətin praktik məsələləri. Bakı, 2003

IV Prerekvizitlər: Fənnin tədrisindən öncə hər hansı fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V Korekvizitlər: Fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda digər fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Pedaqoji psixologiya tədris kursu "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrası nəzdində pedaqoji yönümlü ixtisasların tədris planı çərçivəsində işlənmişdir. Tədris planına uyğun olaraq bu kurs bakalavr səviyyəsinin tələbələri üçün müstəqil fənn kimi tədris olunur. Kursun tədrisi tədris ilinin I semestrində (30 s. mühazirə, 30 s. seminar) nəzərdə tutulur.

Kursun tədrisində ilk növbədə pedaqoji psixologiyanın mövzusu, vəzifələri, əsas problemləri, ayrı-ayrı bölmələri barədə izahlara yer verilir. Təlim və tərbiyənin psixoloji problemləri, müəllim şəxsiyyətinə verilən psixoloji tələblər, müəllimin pedaqoji bacarıq və vərdisləri, qabiliyyətləri barədə müvafiq biliklər tələbələrə çatdırılır. Tələbələrə öyrənmə və inkişaf üzrə,səmərəli tədris üsulları və təhsil siyasəti və təcrübəsini qiymətləndirmək üzrə müxtəlif nəzəri biliklər təqdim olunacaq.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət yəzində nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim-mövzu planı: Auditoriya saatı -45(30 saat mühazirə 15saat seminar)

N	Keçirilən mövzular	Müh	Sem	tarix
1	2	3	4	5
1	Mövzu. Pedaqoji psixologiyasının predmeti və vəzifələri Plan: 1. Pedaqoji psixologiyanın mövzusu və vəzifələri 2. Pedaqoji psixologiyanın əsas problemləri və bölmələri 3. Pedaqoji psixologiyanın başqa elmlərlə əlaqəsi 4. Pedaqoji psixologiyanın ümumi və xüsusi metodları Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
2	Mövzu. Pedaqoji psixologiyasının meydana gəlməsi və inkişaf tarixi Plan: 1. Pedaqoji psixologiyanın müstəqil elm kimi meydana gəlməsi 2. Pedaqoji psixologiyada psixi inkişafa dair cərəyanlar 3. Pedaqoji psixologiyanın müasir vəziyyəti Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
3	Mövzu. Tərbiyə psixologiyası Plan: 1. Tərbiyə hər bir cəmiyyətin başlıca vəzifələrindən biri kimi 2. Tərbiyə prosesində nəzərə alınması zəruri olan cəhətlər 3. Tərbiyəvi təsir metodları Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
4	Mövzu. Şəxsiyyətin inkişafı və özünütərbiyə Plan: 1. Tərbiyənin idarə olunması, özünütərbiyə və onun motivləri 2. Şagirdlərin özünütərbiyəsinin təşkili formaları 3. Tərbiyənin əsas sosial institutları Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5; 8)	2		
5	Mövzu. "Çətin" uşaqlar və onlarla aparılan işin xüsusiyyətləri Plan: 1. "Çətin" uşaqlar və onların psixologiyası 2. "Çətin" uşaqların pedaqoji baxımsızlıq və ailə tərbiyəsinin nöqsanları ilə bağlılığı 3. "Çətin" uşaqlarla işin xüsusiyyətləri Mənbə: (2; 3; 4; 5)	2	2	
6	Mövzu. Təlim psixologiyası Plan: 1. Təlim psixologiyası pedaqoji psixologiyanın əsas sahələrindən biri kimi 2. Təlimin mahiyyəti və qanunauyğunluqları 3. Təlim və psixi inkişaf Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
7	Mövzu. Təlim və öyrənmə Plan: 1. Öyrənmənin tipləri 2. Mənimləmə və onun psixoloji komponentləri Mənbə: (1; 2; 3; 5)	2	2	
8	Mövzu. Öyrənməyə qabillik problemi və mənimləmə Plan: 1. Öyrənməyə qabillik problemi 2. Təlimdə geridə qalan şagirdlərin psixoloji xüsusiyyətləri 3. Öyrənmənin müvəffəqiyyətini təmin edən amillər Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
9	Mövzu. Dərsin təşkilinin psixoloji şərtləri Plan: 1. Müasir dərsə verilən tələblər 2. Təlim situasiyaları və dərs 3. Müasir dərs və şagirdlərin emosional vəziyyətinin psixoloji məqamları Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	

10	Mövzu. Pedaqoji fəaliyyət və müəllim şəxsiyyətinin psixologiyası Plan: 1. Pedaqoji fəaliyyət müəllimin peşə fəallığının əsası kimi 2. Pedaqoji fəaliyyətin strukturu 3. Müəllimin cəmiyyətdə yeri və funksiyaları 4. Müəllim şəxsiyyətinə verilən tələblər 5. Müəllimin pedaqoji qabiliyyətləri Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
11	Mövzu. Pedaqoji ünsiyyətin psixoloji mexanizmi Plan: 1. Pedaqoji ünsiyyətin ümumi xarakteristikası 2. Müəllimin şagirdlərlə ünsiyyət üslubları 3. Pedaqoji ünsiyyət və ustanovka Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
12	Mövzu. Pedaqoji fəaliyyət zamanı müəllimin qarşılaşdığı psixoloji çətinliklər Plan: 1. Müəllimin qarşılaşdığı psixoloji çətinliklərin tipləri 2. Gənc müəllimin şagirdlərlə ünsiyyətindəki çətinliklər Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
13	Mövzu. Şagird şəxsiyyəti və sinif kollektivinin öyrənilməsi Plan: 1. Şagird şəxsiyyətinin psixoloji xarakteristikası 2. Sinif kollektivinin öyrənilməsi 3. Dərsin psixoloji təhlili Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
14	Mövzu. Məktəbə psixoloji xidmətin əsasları Plan: 1. Məktəbə psixoloji xidmətin məqsəd və vəzifələri 2. Məktəbə psixoloji xidmətin əsas istiqamətləri 3. Təhsildə psixoloji sağlamlıq problemi 4. Təhsildə imtahan stressi və onun korreksiya yolları 5. Məktəbə psixoloji hazırlığın diaqnostikası Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5; 11)	4	1	
	Cəmi :45 saat	30 saat	15saat	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Pedaqoji psixologiya fənni əsasında tələbələrə kognitiv və affektiv ehtiyaclarını qarşılayacaq bir təhsil sistemi strukturunun necə yaradılmasını dərk etmək üzrə bilik və bacarıqlar təqdim olunmalıdır. Tələbələrə öyrənmə və inkişaf üzrə, səmərəli tədris üsulları və təhsil siyasəti və təcrübəsini qiymətləndirmək üzrə müxtəlif nəzəri biliklər təqdim olunmalıdır. Təhsil sistemində daxil olan tələbənin yeni mühitə, qaydalara, həmçinin öz bədən və düşüncələrində baş verən dəyişikliklərə adaptasiyası prosesi təhlil olunaraq mənimsənilməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Pedaqoji psixologiyanın vəzifələri, əsas sahələri, tədqiqat metodları haqqında biliklər mənimsənilir;
- Pedaqoji psixologiyanın aktual problemləri, onların aradan qaldırılması yollarının müəyyənləşməsi üzrə biliklər mənimsənilir;
- Tərbiyə psixologiyası, özünütərbiyənin mahiyyəti, motivləri, əsas tərbiyə institutları və şagird şəxsiyyətinin formalaşmasında onların roluna dair məlumatlar öyrənilir;
- Təlimin psixoloji qanunauyğunluqları, təlim və psixi inkişaf, müasir dərsə verilən tələblər təhlil olunaraq öyrənilir;
- Öyrənməyə qabillik problemi, təlimdə geridə qalan şagirdlərin psixologiyası, öyrənmənin tipləri haqqında biliklər mənimsənilir;
- Pedaqoji fəaliyyətin mahiyyəti, müəllim şəxsiyyətinə verilən tələblər, müəllimin pedaqoji bacarıq və qabiliyyətləri təhlil olunaraq öyrənilir;
- Məktəbdə psixoloji xidmətin əsasları, məktəbdə psixoloji sağlamlıq, imtahan stressi və onun korreksiyası üzrə biliklər mənimsənilir.

XIII. Fənn üzrə imtahan sualları

1. Pedaqoji psixologiyanın mövzusu və vəzifələri
2. Pedaqoji psixologiyanın əsas problemləri və bölmələri
3. Pedaqoji psixologiyanın başqa elmlərlə əlaqəsi
4. Pedaqoji psixologiyanın ümumi və xüsusi metodları
5. Pedaqoji psixologiyanın müstəqil elm kimi meydana gəlməsi
6. Pedaqoji psixologiyanın müasir vəziyyəti
7. Tərbiyə hər bir cəmiyyətin başlıca vəzifələrindən biri kimi
8. Tərbiyə prosesində nəzərə alınması zəruri olan cəhətlər
9. Tərbiyəvi təsir metodları
10. Tərbiyənin idarə olunması, özünütərbiyə və onun motivləri
11. Tərbiyənin əsas sosial institutları
12. "Çətin" uşaqlar və onların psixologiyası
13. "Çətin" uşaqlarla işin xüsusiyyətləri
14. Təlim psixologiyası pedaqoji psixologiyanın əsas sahələrindən biri kimi
15. Təlimin mahiyyəti və qanunauyğunluqları
16. Təlim və psixi inkişaf
17. Öyrənmənin tipləri
18. Mənimləmə və onun psixoloji komponentləri
19. Öyrənməyə qabillik problemi
20. Təlimdə geridə qalan şagirdlərin psixoloji xüsusiyyətləri
21. Öyrənmənin müvəffəqiyyətini təmin edən amillər
22. Müasir dərsə verilən tələblər

23. Təlim situasiyaları və dərslər
24. Müasir dərslər və şagirdlərin emosional vəziyyətinin psixoloji məqamları
25. Pedaqoji fəaliyyət müəllimin peşə fəallığının əsası kimi
26. Pedaqoji fəaliyyətin strukturu
27. Müəllim şəxsiyyətinə verilən tələblər
28. Müəllimin pedaqoji qabiliyyətləri
29. Pedaqoji ünsiyyətin ümumi xarakteristikası
30. Müəllimin şagirdlərlə ünsiyyət üslubları
31. Pedaqoji ünsiyyət və ustanovka
32. Gənc müəllimin şagirdlərlə ünsiyyətindəki çətinliklər
33. Müəllimin qarşılaşdığı psixoloji çətinliklərin tipləri
34. Şagird şəxsiyyətinin psixoloji xarakteristikası
35. Sınıf kollektivinin öyrənilməsi
36. Məktəbə psixoloji xidmətin məqsəd və vəzifələri
37. Məktəbə psixoloji xidmətin əsas istiqamətləri
38. Təhsildə psixoloji sağlamlıq problemi
39. Təhsildə imtahan stressi və onun korreksiya yolları
40. Məktəbə psixoloji hazırlığın diaqnostikası

XIV. Fənn üzrə Kollokvium sualları

I kollokvium sualları

1. Pedaqoji psixologiyanın mövzusu və vəzifələri
2. Pedaqoji psixologiyanın əsas problemləri və bölmələri
3. Pedaqoji psixologiyanın ümumi və xüsusi metodları
4. Pedaqoji psixologiyanın meydana gəlməsi və inkişaf tarixi
5. Tərbiyə hər bir cəmiyyətin başlıca vəzifələrindən biri kimi
6. Tərbiyə prosesində nəzərə alınması zəruri olan cəhətlər
7. Tərbiyəvi təsir metodları
8. Tərbiyənin idarə olunması, özünütərbiyə və onun motivləri
9. Tərbiyənin əsas sosial institutları
10. "Çətin" uşaqlar və onların psixologiyası

II kollokvium sualları

1. Mənimləmə və onun psixoloji komponentləri
2. Öyrənməyə qabillik problemi
3. Təlimdə geridə qalan şagirdlərin psixoloji xüsusiyyətləri
4. Öyrənmənin müvəffəqiyyətini təmin edən amillər
5. Müasir dərslərə verilən tələblər
6. Pedaqoji fəaliyyət müəllimin peşə fəallığının əsası kimi
7. Müəllimin cəmiyyətdə yeri və funksiyaları
8. Müəllimin pedaqoji qabiliyyətləri
9. Pedaqoji ünsiyyətin ümumi xarakteristikası
10. Pedaqoji ünsiyyət və ustanovka

Pedaqoji psixologiya fənninin sillabusu 050118-Təhsildə sosial-psixoloji xidmətixisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Pedaqogika, psixologiya və incəsənət kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur (Protokol №01).

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev

Fənn müəllimi:

b/m N.İ. Cəfərova